

75 let	oslavilo 13 občanů	8 žen	5 mužů
70 let	oslavilo 9 občanů	5 žen	4 muži
60 let	oslavilo 10 občanů	7 žen	3 muži
50 let	oslavilo 7 občanů	5 žen	2 muži

*Bez kytičky, s prázdnou dlaní,
říkám, říkám krátké přání,
aby vaše přání splnila se.*

*Vám všem našim spoluobčanům srdečně blahopřejeme, do dalších let přejeme
pevně zdraví a ještě dlouhá léta mezi námi..*

A nyní tu smutnější zprávu...

Za rok 1996 zemřelo 33 spoluobčanů – 16 mužů – 17 žen.

Se zármutkem v srdci připomínáme tyto naše zesnulé spoluobčany:

15. prosince 96	paní Tmková Helena, Havlíčkova ul.	nedožitých 80let
30. prosince	pan Šimeček František, Fügnerovo nábřeží	66 let
1. ledna 1997	pan Engelhard Julius, Polanka	nedožitých 54let
19. ledna	paní Nečasová Filoména, Dobrovského návr.	nedožitých 88let
20. ledna	pan Vrána Vlastimil, Kollárova ul.	64 let
21. února	paní Havlásková Julie, Husova ul.	nedožitých 85let
5. března	paní Kraplová Hedvika, Kollárova ul.	nedožitých 84let
6. března	paní Štěrbačková Štěpánka, Kollárova ul.	94 let
17. března	pan Němec Karel, Havlíčkova ul.	83 let
28. března	pan Opletal Josef, Havlíčkova ul.	89 let
15. května	pan Kiesel Karel, Kozlíkova ul.	nedožitých 24let
18. května	pan Šípek Alfons, Polanka	nedožitých 83let
21. května	paní Tmková Štěpánka, Fügnerovo nábřeží	nedožitých 75let

Všem těmto našim zesnulým spoluobčanům věnujme, prosím, tichou vzpomínku.

*Rod za rodem jdou rovinou,
úroda zraje za úrodou.
Jdou lidi – zajdou, pomínou . . .
a vítr dál si hraje s hladinou . . .*

Sbor pro občanské záležitosti, Dvořáková Zdena

BÍLOVICKÝ

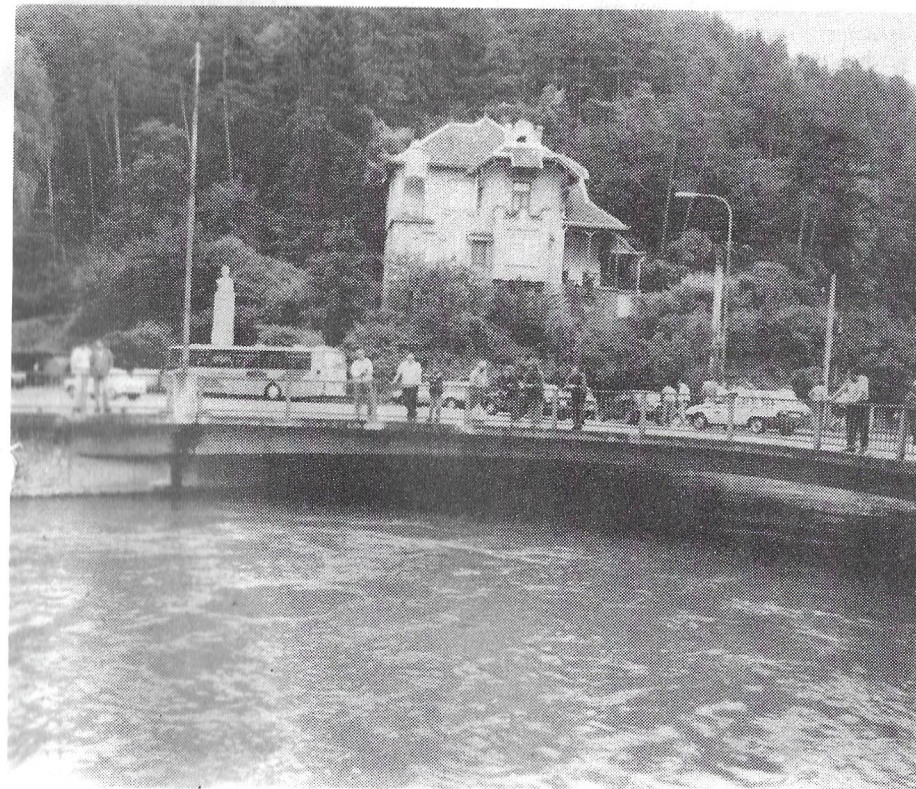
zpravodaj

ZÁŘÍ 1997

Ročník XVI/číslo 2 CENA 5 Kč

YDÁVÁ OBE CNÍ ZASTUPITELSTVO BÍLOVICE NAD SVITAVOU

Z obsahu vybíráme: **Q** našich školách
Stoletá voda v Bílovicích
Zážitky z prázdnin
Našinec v Anglii

8. 7. 1997 u Sokolovny (zvýšené bylo ještě o cca 50 cm). Foto: Boleslav Zlámal

Stoletá voda v Bílovicích

Svitavu, řeku, která protéká naší obcí a kterou máme i v názvu naší obce máme všichni rádi. Někteří v její blízkosti hledáme klid a tichou pohodu, jiní tráví mnohé hodiny v její blízkosti při chytání ryb, mlýn s její pomocí vyrábí elektřinu. . .

V letošním červenci však naše Svitava, opěvovaná také básníky a literáty se po několika deštivých dnech zvedla a dokonce 8. 7. v odpoledních hodinách vylila z břehů do přilehlých částí obce. Nejprve zalila objekt čistírny odpadních vod, prodejnu stavebnin a autoopravnu u nádraží, v odpoledních hodinách začala vtékat do ulice Komenského podchodem u nádraží a kanalizačním systémem do níže položených dvorů v uvedené ulici. Postupně se zvedla také spodní voda a vnikla do sklepů rodinných domů v ulici Žižkově, Poděbradové a Komenského. Nakonec začala vnikat do níže položených bytů na ulici Komenského a v domech nad splavem - v některých až do výše 1 m. Rozdíl hladiny nad a pod splavem zmizel úplně, voda se drala vysokou rychlostí přes zahrady mlýna, ostrůvek s pomníky padlých a začala vnikat do obce i podchodem u kulturního domu.

Veškerému dění kolem řeky byly od 7. 7. všudypřítomní bílovičtí hasiči, kteří se nejprve soustředili na to, aby byla zachována průjezdnost okresní silnice v podjezdu u kovářny. Večer 8. 7. přijeli navečer do obce hasičské útvary z Pozořic, Sivic, Ivančic, Rosic u Brna a Tišnova s tím, že budou zajišťovat průjezdnost okresní silnice a pomáhat našim hasičům čerpat vodu se zatopených sklepů a místností.

9. 7. 1997 u Kultúry. Foto: Boleslav Zlámal

Během třech dnů, kdy se Svitava rozlila z břehů a nadělala hodně škod na majetku našich občanů bydlících v jejím nejbližším okolí, hasiči museli odstraňovat stromy a části chat, které připlouvaly od Adamova, dohlíželi na to, aby, kdo potřeboval v těchto těžkých situacích - bylo pomoci a to bez odpočinku ve dne i v noci. Jen díky odpovědnému přístupu k nenadálé situaci zůstala průjezdnost pod železničním podjezdem po celou dobu povodně zachována. V mnoha sklepech a studních byla vyčerpána několikrát voda. Nedošlo k závažnému úrazu.

Zatopeno vodou bylo celkem 6 bytů, sklepy úplně všechny ve jmenovaných ulicích včetně školních dílen pod jídelnou.

Ještě v době povodně začali naši občané dávat finanční částky i šaty, deky, potraviny a pod. na pomoc těm, kteří na řece Moravě přišli o všechno. Tuto sbírku organizoval Český červený kříž, Charita a další peníze složili věřící při nedělní mši svaté v kostele. V dalších dnech začali posílat naši občané finanční částky na obecní úřad s tím přáním, aby tyto byly předány přímo do některé postižené obce na severní Moravě. Tyto finanční dary od občanů doplnilo Obecní zastupitelstvo svým rozhodnutím do částky 100 000,- Kč a 9. 9. 1997 byly peníze předány starostovi obce Česká Ves v Jesenických horách. Celkově naši občané věnovali do postižených oblastí 150 000,- Kč a další ještě dávali na svých pracovištích v Brně.

Je třeba poděkovat všem, kteří ve dnech povodně podali pomocnou ruku těm, kteří to potřebovali. Je třeba poděkovat bílovičským hasičům, kteří se na pracích spojených s povodní v Bílovicích, ve dnech od 8. 7. do 21. 7. 1997 se zúčastnili - jmenovitě:

František Vojáček	Miloš Strnádek	Miroslav Götz
Eduard Janda	Ladislav Trnka	Otakar Bednařík ml.
Josef Zavadil	Vítězslav Zavadil	Arnošt Huňar
Zdeněk Kala	Ivan Bednařík	

Starší žáci:

Marek Ondrůj	Martin Götz	Petr Götz
Jan Kala	Martin Řehák	

Obecní zastupitelstvo děkuje také všem hasičům, kteří přijeli do naší obce zvládat povodeň z okolních obcí.

Vilém Kleveta, starosta

Ze života v mateřské škole ve školním roce 1996/1997

V tomto školním roce docházelo do mateřské školy celkem 74 dětí. Byly rozděleny podle věku do třech tříd. Učitelky je rozvíjely po stránce tělesné, rozumové, estetické, mravní a pracovní. Po celý rok se snažily zpestřovat dětem pobyt nejrůznějšími akcemi.

* Děvčata a chlapečci navštívili v Řícmanicích rodinu Liškových, kteří chovají koně

* Na školní zahradu byl pozván soukromník s nafukovacím hradem - HOPŠTEJNEM.

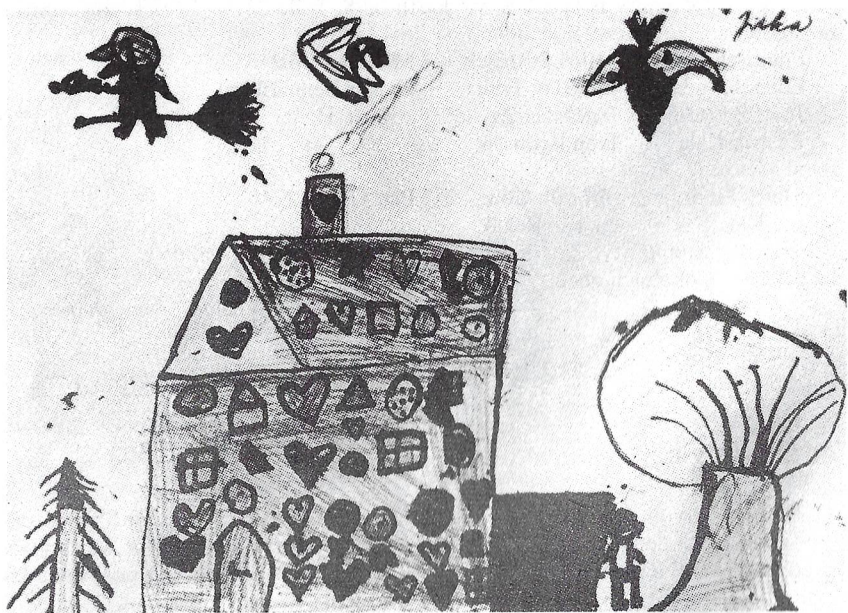
* V měsíci prosinci provozní a pedagogičtí zaměstnanci připravili MIKULÁŠSKOU NADÍLKU

* V zimním období jsme zavítali do divadla Radost v Brně. Herci se hráli pohádku KDYŽ JDE KÚZLE OTEVŘÍT. Do školky jsme pozvali umělce z loutkového divadla ještě třikrát, a to s příběhem O ANDULCE A HONZÍKOVI, podruhé o KAŠPÁRKOVI a naposledy s veselou hříčkou KLUCI A BAMBULE.

* Největší úspěch měl však 1. červen DEN DĚTÍ. Pojmenovali jsme ho „HRAJEME SI NA PERNIKOVOU CHALOUPKU“. Týden dopředu jsme společně s dětmi pekli perníčky, vyráběli loutky Jeničků, Mařenek, ježibab a tvořili přívěsky z moduritu. V osudný den kluci a holčičky absolvovali cestu za „opravdovou ježibabou“, pouťové atrakce a opékání párků na školní zahradě. Pro nejdůležitější bylo připraveno přespání v mateřské škole do druhého dne.

* Na závěr školního roku byl uskutečněn polodenní výlet „NA PARNÍK“ do Brna.

* Pozván k nám do školy přijali žáci ZUŠ z Bílovic. Předvedli hudební koncert s kytarou, fétnou a klavírem. Také naši svěřenci se měli čím pochlubit. Vystupovali na veřejných akcích v kulturním domě v Bílovicích. Do školky jsme pozvali rodiče na dvě besídky. Předvedli maminkám a tatínkům, co nového se naučili.

Jirka Krečmer – 7 let.

Snažíme se spolupracovat i se základní školou v Bílovicích. Předškoláci navštívili 1. třídu v základní škole, kde se seznámili s novým prostředím. Na oplátku jsme pozvali do školky paní učitelku, která po prázdninách povede nové prvňáčky.

Jeden školní rok končí a druhý začíná. Budoucím školákům přejeme dobré výsledky v učení. A my, pedagogičtí a provozní zaměstnanci se v mateřské škole opět těšíme na nová děvčátka a chlapce, které nám maminky přivedly poprvé 1. září.

Touto cestou bych ráda poděkovala Obecnímu úřadu v Bílovicích, který nám finančně vypomáhá při organizování některých akcí. Velká skupina ochotných rodičů nám pomáhá vylepšovat podmínky pro výchovu jejich dětí v mateřské škole. Děk patří i sehranému kolektivu zaměstnanců školky, kteří usilují o to, aby život dětí byl spokojený a šťastný.

Za mateřskou školu Jiřina Šubrtová, ředitelka

Vážení občané,

dovolte mi, abych Vás pozdravila jménem všech učitelů a žáků naší školy i jménem svým a popřála Vám hodně pohody, zdraví a spokojenosti.

Ráda bych Vás seznámila s tím, co pro naše děti chystáme, jaké akce připravujeme, jaké představy máme o nadcházejícím školním roce.

Tak tedy nejvíce bychom si přáli, aby se zlepšily vztahy dětí mezi sebou i vztahy dětí a dospělých, aby děti dokázaly tolerovat a uznávat odlišnosti druhých a vážít si kamarádství, umět si navzájem pomoci a neřešit spory a nedorozumění silou.

Budeme se snažit a směřovat k celkovému zlepšení kázně, k vytvoření dělné a přátelské atmosféry, protože jen v takovém prostředí se dá vzájemně spolupracovat a něčemu se naučit. Záleží ale na nás všech, rodičích, učitelích i občanské veřejnosti zda nebudeme neteční k chování dětí třeba na ulici, zda svým příkladem a vystupováním budeme pro ně vzorem a zda je dokážeme i napomenout, upozornit a usměnit a nebyť lhostejní k tomu, co se děje kolem nás. Protože naše děti mají dobré srdce, někteří ale mají problémy jak svoje city vyjádřit. Dejme jim proto šanci, ať se to stane tím správným směrem.

A co pro to děláme? Již druhým rokem spolupracujeme s Mgr. Ivetou Kudláčkovou, která pro žáky 8. a 9. ročníků připravuje netradiční besedy a sezení na různá témata – kamarádství, vztahy chlapců a dívek, láska, přátelství, drogy, AIDS . . .

Jezdíme se žáky na různé akce do Brna - na výstavy, do divadla i na filmová představení, na besedy o volbě povolání, naši žáci se účastní školních i okresních kol různých soutěží, snažíme se zvát i odborníky a umělce k nám do školy a nabídnout širokou škálu možností, jak také zajímavě a intenzivně prožít svůj volný čas.

Úkolem číslo dvě je pro nás vést a učit naše děti „jak se správně učit“. Prostudovali jsme mnoho učené literatury a pozvali si odborníka na slovo vzatého Doc. Otto Čačku, který pro nás učitele připravil velice zajímavou přednášku. Teď již jen nezbyvá než to vše předat našim žákům, aby učení pro ně bylo něčím co dělají rádi a se zájmem, a aby se neučili jen pro pěkné známky.

Závěrem mi dovolte tři citáty

„Po ovoci se pozná strom“

Wüther

„K tomu, aby člověk dobře viděl,
nestačí mít otevřené jen oči.
K tomu je třeba otevřít i srdce“

P. Cézanne

„Úsměv je světlo,
jenž ukáže v okně obličej,
že srdce je doma.“

L. Schmidt

Přeji nám všem příjemné dny a radost z našich dětí.

Helena Bajerová, ředitelka ZŠ

Kalendář akcí ZŠ v Bílovicích pro školní rok 1997-98

ZÁŘÍ	Slavnostní zahájení školního roku Diskotéka Zahájení práce v kroužcích	4. 9. - velmi zdařilá - účast 70 žáků
ŘÍJEN	Zájezd rodičů a dětí - Kunštát, Olešnice Pohádkový les Sběr starého papíru v Bílovicích - v Řícmanicích žáci obejdou jednotlivé domy Zájezd rodičů a žáků do divadla	4. 10. srdečně zveme děti i jejich rodiče přesný termín bude oznámen přesný termín bude oznámen
LISTOPAD	Těsnohládkův strom Předvádění lidového ručního tkaní - krosinka, výroba figurek z šustů Přednášku pro rodiče na téma DROGY	
PROSINEC	Oživlý betlém - pásmo koled v Bílovicích i Řícmanicích Adventní dekorace	
LEDEN	Country bál pro děti	
ÚNOR	Hory	
BŘEZEN	Zájezd rodičů a dětí do divadla Den učitelů Sběr starého papíru v Bílovicích - Řícmanicích žáci obejdou jednotlivé domy	přesný termín bude oznámen přesný termín bude oznámen přesný termín bude oznámen
DUBEN	Velikonoční obyčej-předvádění v týdnu od 30.3. do 3.4. 1998 Výstava obrazů pana Antonína Klučky	
KVĚTEN	Den matek Sportovní utkání Bílovice-Kanice košíková, mini kopaná, šplh, přehazovaná	
ČERVEN	Den otevřených dveří Výstavka žákovských prací Školní akademie Cesta za pokladem Lišky Bystroušky	

Odpolední aktivity našich dětí ve školním roce 1997-98

podle zájmu dětí a rodičů, dále připravujeme kroužek německého a anglického jazyka, společenského tance, šití a JUDO

PODĚLÍ	čas	aktivita	učitel	frekvence
Kroužek vaření	8., 9. třída	školní cvičná kuchyně	p. uč. K. Mauerová	1 x za měsíc
Keramická dílna	14.00-15.30	pracovna výtvarné výchovy	p. uč. I. Čačková	
Karate	15.30-16.30	těloevična	ing. D. Hradská	
Přířkovi	15.30-16.30	venku, I. jazyková pracovna	H. Kratinová, P. Polášek	
Basketbal	16.30-18.00	těloevična	ing. O. Rotrekl,	
			ing. D. Šeráková, S. Krečmerová	
ÚTERÝ				
Kroužek doved. rukou	1., 2. tř.	I. B	p. uč. M. Pánková, J. Kučcrová	
Sborový zpěv	1., 2. třída	hudebna	p. uč. M. Kříčková	
Keramický krou. pro st. děti	16.30-18.00	pracovna výtvarné výchovy	p. B. Lišková	
Basketbal mini CH i D	16.00-17.30	těloevična	ing. Ota Rotrekl, J. Babáček	
dorost	17.30-19.00	těloevična	ing. Ota Rotrekl, J. Babáček	
Modelářský kroužek	17.00-19.00		p. Z. Moučka, P. a J. Adamcovi	
STŘEDA				
Aerobik pro děvčata	4.-9. tř.	těloevična	p. R. Sedláková, ing. R. Nešporová	
Karate	15.30-16.30	těloevična	ing. D. Hradská	
Keramický krou. pro ml. děti	15.45-17.00	pracovna výtvarné výchovy	p. B. Matalová	
Basketbal mladší dorost	16.30-18.00	těloevična	ing. O. Rotrekl	
ČTVRTEK				
Sborový zpěv	1., 2. třída	hudebna	p. uč. M. Kříčková	
Malí Debrujáři	15.00-16.00	hudebna	p. uč. M. Kříčková	
Výtvarná všehochut	15.00-16.30	pracovna výtvarné výchovy	p. J. Hladký	
Náboženství	13.45-14.30	I. jazyková pracovna	Dr. Přínc	
PÁTEK				
Basketbal mini	15.00-16.00	těloevična	ing. Ota Rotrekl	
ml. dorost	16.00-18.00	těloevična	ing. Ota Rotrekl	
SOBOTA				
Turistický kroužek Klokani			p. uč. A. Wawračková, J. Bednaříková	1 x za 14 dní

Záplavy ve škole

Jednou o prázdninách hlásili v místním rozhlasu, že jsou zatopené díny a sklepy školy a svolávali žáky na pomoc.

Tak jsme přišli a pomáhali jsme panu učiteli Kousalčkovi a paní učitelce Nedopilové. Vyklízeli jsme laťky z dílny a skládali desky ven na školní dvůr, aby proschly. Kovové součástky a nářadí jsme rozkládali po dílenských stolech, aby se usušily. Bylo nás tam asi 16. Práce trvala více než hodinu a moc se nám líbila.

Roman Kočí, 7. třída

Děkuji tímto paní zástupkyni M. Nedopilové, panu učiteli D. Kousalčkovi a všem našim žákům, kteří ochotně pomohli. Bez jejich pomoci bychom danou situaci nezvládli.

Z 6. třídy Jan Veselý
z 7. třídy Roman Kočí, Petr Tykal, David Bajer
z 8. třídy Petr Veselý, Jirka Kočí, Tomáš Kislínger, Petr Kulhánek,
Petr Slaný, Eva Horáková, Jana Bednaříková, Lenka Fazorová
z 9. třídy Honza Kala, Michal Bajer, Lukáš Mohelský
a náš absolvent Mirek Babáček

Dále děkuji svým kolegům a správním zaměstnancům za přerušení dovolené a pomoc při úklidu školních dílen a chodeb, které byly zaplaveny:

p. uč. K. Mauerové, I. Čáčkové, A. Wawraczové, M. Kříčkové, J. Pelcové, L. Fruhwirtové, J. Kučerové, p. Z. Mohelskému a jeho ženě a p. M. Hegerové.

Helena Bajerová

Záplavy očima Petra Valouška, 9. třída

Při povodních

Jednoho dne o prázdninách jsem uslyšel místní rozhlas, který svolával hasičský sbor na obecní úřad. V obci byl vyhlášen druhý stupeň povodňové aktivity a potom dokonce i třetí. Já a taťka jsme šli na Obecní úřad, abychom vyslechli instrukce.

Zatím pořád stoupala hladina vody pod podjezdem u bývalé kovárny. Zanedlouho nás pan starosta znovu svolával, protože pod podjezdem byla již hladina tak vysoko, že auta nemohla projíždět.

Jakmile se všichni hasiči dostavili, připravil pan Strnádek elektrické ponorné čerpadlo a šli jsme čerpat vodu. Na jednu stranu tunelu jsme dali zákaz vjezdu, z druhé strany jsem poslal auta objíždkou kolem nádraží. Vodu bylo třeba čerpat několik dní.

Na tyto záplavy se mi nechce vzpomínat, protože se blíží zima a lidé ze zatopených obcí i měst nemají třeba ani střechu nad hlavou. Myslím si, že naše obec byla na tom ještě poměrně dobře. Je mi líto Troubek, kde byly povodně nejhorší.

Doufám, že se tak rozsáhlé záplavy nebudou opakovat.

Jan Kala, 9. třída

Ahoj prázdniny

Praha – matka měst

V sobotu 30. srpna jsem jela do Prahy. Dvě a půl hodiny v autobuse a dojeli jsme na Florenc. Poprvé jsem byla v našem hlavním městě. U autobusu na mě čekal můj bratr a šli jsme na prohlídku města. Nejprve jsme navštívili Staroměstské náměstí. Je to náměstí tvaru obdélníku. Naproti orloje na levou stranu stojí pomník mistra Jana Husa. Na tomto náměstí bývají muzikanti, stánky s památkovými předměty. V druhém koutu náměstí je polykač mečů. Potom jsme šli na Karlův most. Prošli jsme jej a prohlédli si jednu ze dvou věží u mostu.

Později jsme byli na Václaváku, viděla jsem Václava na koni a Národní muzeum. Potom jsme se naobědvali a jeli koupit pití na koncert „Kelly Family“, který začal ve 20 hodin.

Koncert byl na sportovním stadioně na Strahově. My jsme tam dojeli kolem 19 hodiny. Kdybych tvrdila, že stadion „praskal ve švech“, nebylo by to přehnané. Již v 19 hodin museli pracovníci Červeného kříže vytahovat bezvládná těla bláznivých fanynek.

Jo, a už tu byl začátek. Jak jinak by měli začít, než písní „When the boys . . .“?

Celé 2 hodiny, kromě 20 minut přestávky, jsme slyšeli různé písně, pomalé, rychlé, o lásce, o životě aj.

Do svého koncertového repertoáru Kelly Family zařadili i úplně nové písně, které u nás teprve vyjdou na desce.

A na konec jsme slyšeli hlasy Paddyho a Angela v písni „I cant help myself“ a potom už sbohem. Přes noc jsem v Praze zůstala a v neděli jsem jela domů. Pak byl konec prázdnin.

Věra Kousalová, 9. třída

Ahoj prázdniny – vypravování

Poslední týden o prázdninách jsem jel na zájezd do Alp. První naše zastávka byla v Luzernu, kde je nejdelší dřevěný most na světě. Poté jsme jeli na ubytování do Francie. Druhý den jsme jeli do Chamonix. Je to alpské středisko ve francouzských Alpách.

Chamonix leží v údolí a kolem jsou Alpy. Největší horou je Mont Blanc, který je zároveň nejvyšší horou Evropy. Po prohlídce tohoto městečka jsme vyjeli směrem k Ženevě. Do Ženevy jsme dorazili za dvě a půl hodiny. Prohlídka trvala 3 hodiny. Ve městě je vodotrysk. Každou vteřinu je ve vzduchu 7 tun vody. Ve městě převažují banky. Jsou tam také květinové hodiny. Po prohlídce jsme jeli zpět na ubytování. Další den byly prohlídky několika měst. První zastávkou bylo Lausanne. Prohlídka města trvala asi 1 hodinu. Poté jsme jeli do lázeňského města Montreux, kde nedaleko stojí hrad Chillon. V Montreux jsou lázeňské kolonády. Potom jsme jeli do města Gruyères. Je to středověké malé město. Stojí tam také hrad stejného jména. Nedaleko města se vyrábí druhý nejznámější švýcarský sýr, který se jmenuje opět Gruyères. Poté jsme už vyjeli k domovu. Cestou jsme se ještě stavili v Lichtenštejnsku. Celý zájezd se vydařil.

Jan Brúm, 9. třída

HISTORIE

Druhá úvaha o prvních historicky známých bílovčácích

V příštím roce uplyne 500 let od nejstaršího dosud známého písemného dokladu o existenci Bílovic. Je jím – jak jsem psal již v minulé úvaze – kupní smlouva, kterou se prodává a kupuje svobodný dvůr, mlýn a tři podsední grunty v Bělovicích u Blanska, jak se tehdy říkalo. Prodávajícím je Jan Bielovský z Vrbětína, jehož znak – část palečného mlynářského kola – převzala do svého znaku jako výraz tradice i naše nynější obec.

V Brně v Mělnické bráně uspořádalo Muzeum města Brna zajímavou výstavu, která zachycuje na základě zkoumání dobových dokumentů, jak vypadalo město a hlavně jak se žilo v Brně před pěti sty lety, tedy v roce 1497.

Exponáty, ale hlavně kalendárium, zpracované pro Brno v uvedeném roce, nám dává podklad k řadě úvah i pro naši obec i když život ve městě a v malé osadě kolem mlýna na venkově se diametrálně lišil. Otázky a soudy budou jen hypotetické a odpovědi na ně budou interpelací toho, co jsme se dozvěděli o Brně a co víme ze všeobecných dějin.

Jednotný čas koncem 15. staletí neexistoval. Přírodní čas, určený zdánlivým pohybem Slunce a proměnami měsíčního kotouče plynul přirozeně. V naší lokalitě k jeho rytmizaci vedle slunovratu přispívaly i jarní povodně na Svitavě, způsobované táním sněhu na jejích přítocích ve výše položených lesích, jarním setím, štěpováním stromů, dobou senoseče na lukách, dožínkami na polích, mláčením ve stodolách a příjezdy prvních mleců do mlýna s novou úrodou. Hlas lesních rohů oznamoval příjezd lovců k podzimním lovům v rozsáhlých lesích, patřících k Novému Hradu. Je málo pravděpodobné, že by někdo v našem mlýně měl mechanické nebo přesýpací hodiny – přesné měření času bylo výsadou mocných. Vždyť jen velká města

se pyšnila složitými orloji, které zachycovaly nejen pohyb slunce a měsíce, ale i jiných „nebeských těles“ a jejich průchod zvířetníkem – zvěrokruhem. Hlas zvonů, oznamující ranní, polední a večerní klekání nebo hlas trubky pověžného do našeho uzavřeného údolí nedolehl. Ale přece jen tu byla menší časová jednotka, která pravidelně odkrajovala čas z každého dne – byla to doba, potřebná k semletí jedné mírky obilí. Nevíme jak dlouho to při tehdejších zařízení mlýna trvalo, protože neznáme z jeho tehdejšího zařízení nic.

Těžko také můžeme předpokládat, že by měli v tehdejší bílovické lokalitě tištěný kalendář i když v té době již tištěné kalendáře existovaly, ale byly drahé a jejich exempláře jsou drahé a vzácné jako všechny tisky před rokem 1500 a proto nazývané prvotisky.

Na druhé straně však musíme vzít na vědomí, že tehdejší hospodáři potřebovali počítat dny, důležité zejména pro připouštění a březivost domácích zvířat. Neodpovíme si jednoznačně zda tehdejší hospodáři počítali zářezy, vyryté do zárubní dveří nebo posunovali kolíčky v otvorech, vyvrtných do příčného břevna. Používali však již zcela určitě českých názvů měsíců podle přírody.

Časový rytmus v té době koordinovala také církev systémem nedělí a svátků – dnů zasvěcených jednotlivým světcům. Fara v sousedních Obřanech se uvádí již v roce 1395 a to ne jako nově zřízená, ale starodávná, snad již z 11. století. Nevíme ani, zda v ní v uvedené době byl farář, který podával svátost oltářní pod jednou nebo obojí způsobou – z kalicha.

Nevíme také jak často chodili nebo jezdili naši předkové na bohoslužby do obřanského kostela. Vladyka, později purkrabí Nového Hradu si zajisté mnohokrát poslechl kališnické a později luteránské kazatele přímo na Novém Hradě, jehož držitelé, Černohorští z Boskovic reformaci přáli.

Dodržovali obyvatelé našeho dvora, mlýna a tří podsedků zákaz práce o nedělích a svátcích jak byl vyžadován ve městech? Pakliže ano, měli v roce 260-270 pracovních dnů. Ovšem po všechny dny se nedalo pracovat venku, ale obilí se muselo mlátit a mlít i v zimě a za špatného počasí. Stejně tak loupat luštěniny, příst a vyrábět násady ze dřeva k náradí a drobná zařízení pro dům, chlév i povozy, plést košíky, ošatky ze slámy i vrše a sítě k rybolovu bylo možné vždy, kdy na práci bylo vidět bez ohledu na to, zda to bylo venku nebo pod střechou.

Jarní svátky – velikonoce – začínaly v roce 1497 již 19. 3. Květnou nedělí jako vždy. Snad i v tento den se vydali Bílovičtí do Obřan do kostela svítit kočičky, aby je potom jako ochranu před požárem umístili nad vchodem do svých obydlí po předchozím důkladném úklidu. Věřili tehdy pravděpodobně jako ostatní, že přimísené do medu pomáhaly proti bolestem v krku.

Dodržovali pravděpodobně i svátek sv. Josefa, který byl uctíván nejen jako patron tesařů, kolářů a truhlářů, ale i dřevorubců, kterými nepochybně i obyvatelé Bílovic byli.

Na Škaredou středu (22. 3.) se vymetaly komíny, proto se jí tedy říkalo sazometná. Takový přepych jako komín asi na podsedcích neměli, jejich stavení byla dřevěná s otevřeným ohništěm, ale snad ve dvoře a mlýně již měli nad ohništěm a chlebovou pecí široký kamenný komín, který sloužil i k uzení masa a ryb. Vždyť kámen byl u nás vždy stejně dostupný jako dřevo.

Na Zelený čtvrtek se jedla kaše s medem. Ve dvorci i ve mlýně jistě zbyla i bílá mouka na koláče nebo „jidáše“ – medové pečivo ve tvaru smyčky, na které se Jidáš oběsil. Na Velký pátek určitě drželi půst, aby o Božím hođu velikonočním si mohli

nechat posvětit pokrmy podle svých možností jako symbol hojnosti pro nastávající rok. Určitě mezi nimi nechyběl chléb a vejce, možná i mazanec, sýr a maso v případě dvořáka a mlynáře. O Velikonočním pondělí se již tehdy chodilo na mrskut - jistě ani mlynářská chasa si nenechala tento krásný zvyk ujít.

4. dubna bylo sv. Ambrože, který byl patronen včelařů a voskařů. Byli už tehdy v Bílovicích? Dá se předpokládat, že ano - lesy i louky poskytovaly bohatou pastvu včelám. Nevím však, zda se tehdejší Bílovčáci spokojili s vybíráním včelstev v dutých stromech nebo zda je již v odříznutých klátech - pařezích - domestikovali u svých obydlí. Je to však pravděpodobné, protože med a vosk byly z mála produktů, které mohli nabízet na trhu a získat za ně peníze.

24. 4. - svátek sv. Jiří byl prvními Bílovčáky jistě registrován i když se přímo týkal jen purkrabího, protože Jiří byl patronem vojáků, jezdců, rytířů, opevněných sídel a strážných míst - a takovým byl přece Nový Hrad.

Máj - květen byl ve znamení boje s čarodějnými mocnostmi. Jak se projevoval konkrétně v té době v Bílovicích nevíme, ale hluboké lesy, které sahaly až k obydlím, vytí vlků, ozvěna hromu od okolních skal a nedostatečně blýskající osvětlení loučí, vzácněji svíčkou, dávaly s historkami o vodnicích k oživení fantazie dostatek příležitostí.

14. 5. - Boží hod svatodušní - začátek letnic byl v městě Brně bujaře oslavován hostinami, chozením v přestrojení do starých kožichů, ale také za krále a královnu a jejich družinu a to i přes zákazy církve. Pokud se někdo z Bílovčáků stal jejich svědkem, jistě k nám alespoň jednu jejich část přenesl - práskání bičem pro zahnání čarodějnic. Na Pondělí svatodušní se v Brně na svahu Špilberku střílelo z kuší na neobvyklý terč - dřevěného ptáka, upevněného na vysoké tyči. Mohl tam mezi střelci být i novohradský purkrabí, ale je také možné, že podobnou atrakcí na prostranství před Novým Hradem zdokonaloval bojeschopnost své posádky.

25. května o svátku Božího těla Brnem procházelo procesí s přísně stanoveným pořadím řemeslnických cechů se svými insigniemi - znaky. Šlo od jednoho oltáře ke druhému a dalším. Oltáře byly k této příležitosti vyzdobeny zelenými ratolestmi, aby byly nejen důstojným prostředím pro čtení evangelií, ale také pro možnost pořídit si svěcený květinový věneček jako zaručenou ochranu před bleskem. Hlavním smyslem procesí byla prosba o příznivé počasí v nastávajícím létě i za ochranu před přírodními katastrofami všeho druhu.

Po tomto svátku byl v Brně zahajován výroční trh, na který se na rozdíl od trhů týdenních sjíždějí kupci nejen z Moravy, Českého království, ale i z Rakous, Polska, Uher a jiných zemí.

První Bílovčáci si už zdaleka navyráběli všechno sami a proto se i oni vydávali čas od času do Brna na trh. Z potravin nutně nakupovali sůl. Také všechny části oděvu už v 15. a 16. století nevyráběli venkované jen podomácku. Kovové součásti zemědělského nářadí získávali pravděpodobně snadněji než na trhu v Novohradských hamrach, kam přiváželi bukové dřevo.

Jaké ale měli šance k získání peněz, které byly již na tehdejších trzích samozřejmostí? Pole byla malá a tak nebylo zemědělských přebytků v obilí. Připadala tedy v úvahu vejce, drůbež, případně peří, někdy mladé dobytče. Plané i štěpané ovoce z jablek i hrušní a to v syrovém i sušeném stavu. Les mohl poskytnout lesní plody (i sušené), med, vosk od divokých včel, případně semena (lískové ořechy, bukvice) a možná i některé léčivé rostliny pro lékárníky. Zvláštní moc byla připisována koření, nasbíranému o letním slunovratu a to nejen v léčitelství, ale i v tehdy rozšířeně

magii. (Štáva ze zázračného kapradí činila člověka neviditelným, umožňovala rozumět řeči zvířat či nalézt poklad tomu, kdo ji uměl správně použít). Určitou možnost prodeje skýtala pryskyřice stromů-smůla, používaná bednáři, řezníky i jinými řemeslníky. Další možnosti prodeje byly tenké smolné louče, používané tehdy běžně k svícení. Možná to byly i košíkářské výrobky, které přinesly nějaký peněz.

Rybami byl brněnský trh zásobován z blízkých předměstí (Rybářská ulice), ale kůže z příležitostně ulovené vydry nebo ondatry byly u kožešníků vítány jako hledaná surovina. Někdy se snad dal získat peněz za příležitostně služby pocestným a kupcům, kteří postupovali proti proudu Svitavy na Nový Hrad.

Dvořák a mlynář měli k hotovým penězům blíže a také více možností k jejich získání za svoje výrobky i služby.

13. července „Sv. Margita hodila srp do žita“ a tak byly zahájeny žně, v r. 1497 s neobvyklým úkazem zatmění měsíce navíc. Vzbudilo u našich předků jistě úžas a strach i dohady o božím trestu.

26. 7. - sv. Anna - chladno zrána. Její svátek byl nejen orientací ve změně počasí, ale také příležitostí k modlitbě za úspěšné ukončení těhotenství i za ochranu před náhlou smrtí. Tři dny po jejím svátku bylo u nás v roce 1497 pozorováno zatmění slunce, vykládané jako další hrozba a varování.

I na bílovický mlýn a do dvora se jistě dostala zpráva, že Brno navštívil král Vladislav Jagellonský.

28. září - svátek zemského patrona sv. Václava byl jistě i v povědomí Bílovčáků - vždyť na jednom oltáři v obřanském kostele byla jeho socha. (Daleko později se dostala do bílovické kapličky).

Jak a kde uctívali památku svých zesnulých předků první historicky známí Bílovčáci nevíme. V Brně se ale tehdy peklo zvláštní pečivo - „bulky a kosti svatých“, které se žebrákům a chudým rozdávalo před kostelem. Bylo tomu tak i v Obřanech?

Zda se v té době slavily v Bílovicích Martinské hody (11. 11.) s pečenou husou a rohlíky - podkovami Martinova koně, také nevíme. Husy na Svitavě i mouka z nové úrody ale již byly v té době určitě k dispozici.

Koncem listopadu - v adventu - již začínal půst. 4. prosince, na den sv. Barbory se snad již tehdy vypravili do obřanského kostela, kam se v pozdějších letech právě na sv. Barboru konaly poutě z širokého okolí do jí zasvěcené kaple. Že chodí v Brně na Mikuláše žáci přestrojení za biskupa, anděly a čerty se možná vyprávělo i v bílovickém mlýně.

Štědrovečerní večeře na konec adventu a půstu byla již tehdy obvyklá i s věštěním budoucnosti. Zda však Bílovičtí následujícího dne viděli v Obřanech „živé jesličky“ jako v brněnských kostelích, nevíme. Protože sv. Štěpán byl patronem koňů, dostávali ten den svěcený oves. Když ne u nás tak jistě ve stájích na Novém Hradě. 6. ledna na Tři krále končily vánoční svátky. Přišli i do dvorce a mlýna vykouřít kadidlem dům proti živelným pohromám a nemoce, posvětit svíčky, sůl a vodu?

A pak už jen ve zdraví přečkat dlouhou „bromničnou zimu“ (2. 2.) se svěcením svíček na ochranu zemřelých i proti bouře, při smažení koblížů na „tučný čtvrtek“ oslavit masopust. Na „Popeleční středu“ (8. 2.) se nechali požeňnat popelem ze svěcených kočiček a zahájili čtyřicetidenní půst do Velikonoc - stejně už zásoby, vytvořené na zimu docházely.

V únoru byl v Brně opět výroční trh a pak čekat na sv. Matěje (24. 2.) zda prolomí ledy na Svitavě či zda uhodí nové mrazy a pak znovu čekat zda jim sv. Řehoř

(12. 3.) dovolí vyjet s pluhy do polí vytvářet předpoklady pro novou úrodu.
A tak plynul rok za rokem čas nejstarších historicky známých Bílovčáků.

Bořivoj Nejezchleb

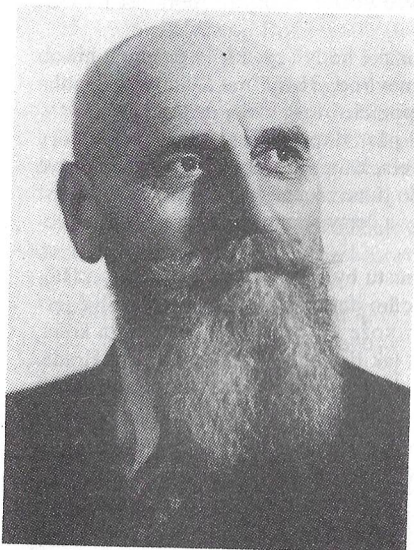
Ze života uličanského chlapce

Před více jak sto lety v bílovických Uličkách u potůčku na dvorku ve světničce domu č. p. 81 žil se svojí maminkou školák Rudolf Olejníček; narodil se 3. září 1882. Byli sami, byli chudí; v Doličkách měli políčko a dvě kladátky.

Chlapec vstával v létě ve čtyři hodiny, šel na hřbky a cestou domů je zavezl v Anenském údolí do vil kuchařkám letních hostů; dostal několik krejcarů a dobrou snídani. V zimě se vyptával u koho bude zabýjačka; vzal si hrnek, prosil o trochu polévky a hospodyně mu vždycky přidaly jitrničku nebo jelítka.

Dědina v údolí byla malá, tichá, příroda byla krásná, bohaté lichtensteinské lesy vábily, výletníci přicházeli od Obrán podél Svitavy, příjžděli i vlakem. Železniční zastávka byla zřízena v roce 1878, vesnice se stala místem výletním. Starostou obce byl bodrý Václav Taranza. Do obřanského kostela sv. Václava se chodilo „osmičkami“ přes Šišovou nebo starou vozovou cestou Lipinami kolem cihelny a „panáčková kříže“. Hřbitov v obci nebyl, v lukách se začaly stavět první rodinné domky. Ve vsi bydleli trvale jen dvě německé rodiny, Julinkova a Zlámalova.

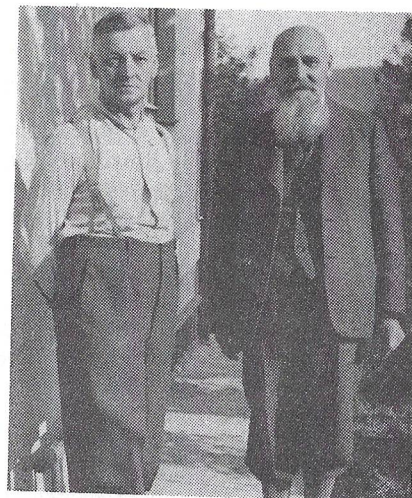
Škola byla od roku 1883 dvoutřídní, vyučovalo se v domě č. p. 78 postaveném v roce 1845. Učitelem byl od roku 1866 do 1889 Jan Pernica. Plat měl malý a dlouho trpěl nedostatkem; mlynář Julinek (rodina byla německá) zval učitele na nedělní oběd, ale pomáhali i rolníci a jiní. V letech 1884-1891 byla Marie Menšíková podučitelkou a Rudolf byl jejím žákem. Děti se naučily trochu číst, psát a počítat, na známkách nezáleželo.

Rudolf Olejníček

Delegace města Brna vítá T. G. Masaryka na Výstavě soudobé Kultury v r. 1928

Josef Procházka a Rudolf Olejníček v Bílovicích na Polance v r. 1939

nou trojtřídní školu učitel Josef Kozlík a začala nová epocha Bílovic; učitelé budili dědinu k novému životu, probouzeli ji k vlastenectví.

Nadaný chlapec vychodil školu v Teperově třídě a poznal, že je nutné, aby uměl mluvit a psát správně česky. Na studium nebylo pomyšlení; v Brně navštěvoval kurs jazyka českého a pomáhal mamince. Letním hostům odvážel z nádraží do vil v Anenském údolí zavazadla, do brněnských domácností nosil louč; do Brna chodil s loučem pěšky, jízdné vlakem bylo drahé.

V roce 1899 po příchodu Procházkovy rodiny do bílovických Uliček č. 45 se Rudolf sprátelil s mým otcem Josefem Procházkou (přes cestu byli sousedé) a jejich pravdivé přátelství trvalo skoro 70 let.

Hoch hledal zaměstnání; u brněnských pouličních drah získal místo řidiče a pak pracoval u Zemského výboru. Vojenskou službu konal ve Vídni, kde se naučil perfektně německy; mluvil i bavorským nářečím. Stráž míval i v Schönbrunnu a vídal císaře. Za války byl mezi českými vojáky; stříleli do vzduchu, spotřebovali více munice a byli pochváleni, že dobře bojují.

Po nabytí svobody v roce 1918 byl přijat do služeb Zemského úřadu jako zřízennec. Trvale bydlel v Brně, srostl s městem, žil s vdovou, vzorně se staral o maminku v Bílovicích a později v Drnovicích.

Vzorem mu byli prezident T. G. Masaryk a Dr. Edvard Beneš.

Byl členem Národní jednoty pro jihozápadní Moravu. V pohraničí jižní Moravy pomáhal při zřizování českých škol a věci tamních obcí a škol nejednou vyřizoval v Praze na ministerstvech. Snažil se, aby rodiny s více dětmi byly přeloženy do pohraničí (četníci a železničáři) a zajímal se o děti českých rodičů, které chodily do německých škol a přesvědčoval rodiče, aby poslali děti do českých škol. V neděli chodil s pokladničkou v Brně po České ulici, vybíral na české divadlo a vytýkal Čechům, že kupují u Němců.

Byl aktivním členem strany národně socialistické v Brně na Pekařské, členem obecního zastupitelstva města Brna, městské rady, právní komise, předsedou sociální komise a členem správní rady Společnosti brněnských pouličních elektrických

drah. Byl členem delegace, která v roce 1928 vítala presidenta Masaryka v Brně na Výstavě soudobé kultury. Pro poctivost a upřímnost si Olejníčka oblíbil starosta města Brna univ. prof. dr. Bedřich Macků.

Po vpádu německých vojsk do Brna 15. března 1939 se uchýlil do Bílovic na Polanku k mým rodičům. Po týdnech pobytu se odvážně vrátil do Brna a později byl zatčen a uvězněn v Brně „pod kaštaný“. Toho času bylo zatčeno více bývalých politických činovníků a městských úředníků.

Rudolf Olejníček byl vyslýchán; uměl německy, rozuměl, co si gestapáci povídají, věděl, co se ho budou ptát. Chtěli vědět, čím se v důchodu zabývá. Odpověděl, že chodí na hřbky, načež byl propuštěn. Kdyby věděli, že Němcům neudělal nikdy nic dobrého, byli by ho nepustili.

Ve městě ho znalo více lidí, proto odešel na Vysočinu; do konce války bydlel ve Žďáře nad Sázavou a další léta prožil v Brně. Chodil do společnosti, do přírody a býval častým hostem mých rodičů.

Bílovický rodák, pilný, houževnatý uličanský chlapec se ve světě neztratil. Zemřel v Brně 3. června 1975 v nemocnici Milosrdných bratří.

Miloslav Procházka

Příroda

Objevování přírody

V tomto dnešním příspěvku bych chtěl vnímavé a zvědavé obyvatele a spoluobčany Bílovic upozornit na rostliny, kolem kterých mnoho z nás denně chodí a neví, jak se jmenují. Jistě každý ví, že od nádraží k Sokolovně rostou kaštaný - jirovec maďal, u kostela krásná lípa, na stráni nad Sokolovnou akáty čili tmovňky a každý asi rozezná ořech od jabloně.

Přímo v centru Bílovic však rostou stromy, jejichž název pro mnohé z nás zní cize a těžko by si na něho vzpoměl.

Půjdeme-li ulicí Svatopluka Čecha (známá jako Cyrillská) směrem ke kostelu, uvidíme po levé ruce vzrostlý ořešák, ale výš a blíže k silnici rostou dvě krásné, vzrostlé moruše - morušovník bílý (Morus alba). Nevím, jak se zde tyto stromy objevily, stojí však za povšimnutí.

Jejich až nepříjemně sladké plody byly kdysi vyhledávaným ovocem hlavně dětmi. Jistě si všichni vzpomenu na školní léta, kdy jsme se učili, že listy tohoto stromu jsou potravou pro housenky motýla bource morušového. Zámoťky těchto housenek jsou základní surovinou pro tkaninu - hedvábí.

Půjdeme-li Cyrillskou výše až na silnici, tak při vjezdu na cestu do Trávníků vlevo, hned na začátku chodníku ke kostelu roste další zajímavý strom.

Není to akát, jak se asi mnozí domnívají, ale jde o strom, který je domovem v Číně a jmenuje se Jerlín japonský (Sophora japonica). Říká se mu také letní akát, protože je mu podobný a kvete později v srpnu a září.

Až půjdete na hřbitov, do kostela nebo za nákupem, všimněte si těchto stromů, chraňte je a naučte se je poznávat.

Ing. Vít Kratina, komise životního prostředí OÚ

Našinec v Anglii

Je už téměř tradicí, že každým rokem o prázdninách vyráží skupina bílovických občanů do světa s cestovní kanceláří Eko Brno. Tato kancelář poskytuje za přijatelné ceny maximální program, se kterým mohou být spokojeni i ti nejnáročnější turisté. Těžko se najde lepší průvodce než pan MUDr. Foltýn.

Také letos se vydala skupina skalních rozšířená o několik nováčků na cestu do Anglie. Již při odjezdu z Bílovic došlo ke všeobecnému zklamání, protože průvodcem nebyl již zmíněný dr. Foltýn, ale jeho kolega, který neměl vůbec lehkou pozici, jelikož byl stále srovnáván se svým oblíbeným kolegou. Cestovatelé se však s tímto ne zrovna vítaným překvapením smířili, rozhodnutí nekazit si krásnou dovolenou. A tak probíhal celý zájezd v pohodě, všichni vstřebávali spoustu nových zážitků a i když polovina účastníků byla z Brna, byl to kolektiv kompaktní, ve kterém vládli humor a dobrá nálada.

Zájezd to byl hezký a proto se chci s vámi podělit o některé svoje pocity a dojmy.

Pro většinu z nás byl prvním velkým zážitkem trajekt z Calais do Doveru. Když se na obzoru objevily bílé útesy doverské, cítili jsme, že nás vítá trochu jiný svět, než na který jsme zvyklí. Tento dojem však nebyl právě ten správný. Imigrační úředníci nám silně připomínali naše celníky z dob nedávno minulých. Ti z nás, kteří byli jejich jednáním pohoršeni mají velmi krátkou paměť. Po tomto nepřijemném obřadu už nás čekalo jen poznávání pro nás dosud neznámé Anglie.

Přijížděla jsem s určitou představou o této zemi, která však byla od počátku mylná. Krajina, kterou jsme projížděli vůbec nebyla rozdělena živými ploty, nestřídaly se usedlosti s krásnými trávníky. Silnice byla lemována lány obilí a kukuřice, skoro jako u nás. Louky, ovečky a živé ploty jsme potkali až při zpáteční cestě.

Nechci unavovat popisem celého pobytu, ale některé obrázky stojí za zmínku. Například. První město, které jsme navštívili - Canterbury s druhou největší katedrálou Anglie a s temnou minulostí. Stanuli jsme na místě, kde byl na příkaz Jindřicha VIII. zavražděn Tomáš Becket. V městečku jsou kouzelné staré uličky plné květin a nenapodobitelné atmosféry. Oko se potěšilo.

Stejně uličky, katedrála (i když menší, ale taky gotická) a stejný normanský hrad byl také v dalším navštíveném městě Rochesteru. A pak už jsme ujížděli ubytovat se do Londýna. Projížděná městečka mi připadala nápadně podobná. Vzpomněla jsem si na Karla Čapka co napsal o anglických městech a uličkách. Je to stejné i dnes. Dlouhé ulice vystavěné ze stejných domků, každý domek je přesnou kopií toho druhého. Jedna ulice z červených cihel, druhá z černých atd. Připomínaly mi Bažova sídliště. Orientace v takové ulici musí být stejně snadná jako v našem panelákovém sídlišti.

Ubytování jsme byli v mezinárodních studentských kolejích, které byly (jak jinak) z červených cihel. Exteriér celkem líbivý, ale o to víc jsme byli šokováni interiérem. Vzdáleně mi připomínal hotelové ubytování v Moskvě avšak Moskva by z tohoto klání vyšla vítězně. Vůbec si nedovedu představit, že by naši studenti byli ochotni takto bydlet.

První nepřijemné dojmy se však v průběhu pobytu uhladily, zvláště proto, že ubytovny nám sloužila pouze k přespání a určitě byla tím nejlevnějším přibytkem.

Druhý den po vydatné anglické snídani nám začal poznávací maraton, který končil denně ve 22 až 23 hodin. Viděli jsme spoustu měst se spoustou katedrál, všechny v pozdní gotice, většinou bez obrazů, sochy poskrovnou, bez fresek. Příznám se, že pohled na ně mne postupně nudil a chladil. To je asi to správné - jsou studené. I ta největší katedrála sv. Pavla v Londýně je chladná a odmítavá. Začala mi chybět pestrost naší staré architektury. Angličané zůstali u gotiky, tak jako u starých taxíků, u historických uniforem stráží, stále žijí v monarchii, stále jezdí vlevo. Toto všechno a mnoho dalšího atomový věk nepoznám.

Největším zážitkem pro mne nebyl parlament, Tower, Tower Bridge a jiná místa často vídaná v TV nebo v časopisech, ale katedrály v Coventry. Stojí zde vedle sebe monumentální, bombardováním zničená ruina staré gotické katedrály a katedrála nová. Obě skloubené v jeden celek, působí smířlivě a musí oslovit každého nřmavého člověka. Byl to úchvatný pohled.

Každé navštívené město nás oslovilo svou dávnou historií, ale úplně jinak Londýn. Je to solitér mezi městy. Tak jako před mnoha lety provoz v jeho ulicích naháněl strach Karlu Čapkovi, tak ani dnes není snadné přejít na druhou stranu ulice, zvláště když auta přijíždějí z druhé strany, než jsme zvyklí.

Lidé, pokud jsme s nimi přišli do přímého kontaktu jsou chladně zdvořilí a téměř každý vykouzlí profesionální úsměv. Když však zjistí u cizince alespoň částečnou znalost angličtiny, rádi rozvedou rozhovor. Bylo potěšující slyšet z úst milé anglické průvodkyně, že mladí lidé z ČR, kteří Anglii navštěvují, jsou již slušně jazykově vybavení. Aspoň malý úspěch demokratického státu.

Anglická demokracie však umí velmi dobře zpeněžit veškeré zajímavosti, které má. Vstupné se platí všude a pro nás ne zrovna levně. Tím víc nás udivilo, že Národní galerie a muzeum s množstvím unikátních sbírek a obrazů mají volné vstupy.

Bylo by chybou nezmínit se o pověstných anglických trávníčích. Ne vždy jsou krásné, někdy připomínají trochu smetiště. Proto jsou asi všude lehátka, na kterých můžete nechat spočinout své unavené tělo, jak to také vyzkoušela i skupina našich turistů. Když je ovšem pohledná dívenka žádala o zaplacení 70p za lehátko, česky se podívali za co že se musí v Londýně platit a pohledná dívenka jim ryzí češtinou odpověděla: „Ano, za to se platí!“ Svět je přece jen malý. V Hyde parku neřečnil nikdo, tak si to vyzkoušeli Bílovčáci.

Přes omezené finanční prostředky našinec i v cizině zatouží občas po šálku dobré kávy v typické kavárně. Nedoporučuji! Dejte si raději čaj nebo vyhledejte restauraci italskou, kde si na kávu určitě pochutnáte.

Londýn byl na zážitky bohatý. Bylo jich mnoho, i když často v poklusu a ne vždy kladné. Vadil mi kupříkladu obchodní a kavárenský provoz v katedrálách, kláštřích a dokonce i v hrobce slavných a ctěných anglických předků. Dostanete zde koupit občerstvení, pohledy, knihy a je zde nepředstavitelný hluk.

Dalo by se ještě dlouho povídat, ale pokud jste se už nezačali nudit, určitě by k tomu došlo. Každý z nás si odnesl spoustu zážitků a věřím, že ty dobré dojmy převážily nad těmi špatnými. Vždyť i ti, kteří si chtěli vyzkoušet, co cítil pan Venclovský, smočili svá těla v La Manche a mohli si říci, že jsou „ščasní“.

Udůrazňuji, že toto jsou výhradně moje dojmy, se kterými se ostatní nemusí ztotožnit. Berte to jako pokus o vytvoření malého obrázku o krásném zájezdu. Souhlasit však jistě budou všichni s tím, že zájezdy s CK Eko Brno jsou velice poutavé a když se sejde dobrá parta jako letos, jsou vydařené.

Jitka Cívková

Tele, tele . . . telefon?

Václav Matyáš ml., Martin Sobolík

Nezávno jsme probírali zařízení telefonního připojení a používání služeb telekomu - Vašek Matyáš (VM) své zážitky z Kanady a Británie, Martin Sobolík (MS) pak z naší drahé domoviny (CZ). SPT Telecom v reklamách ukazuje „novou tvář“ - jaká je ale realita běžného uživatele, co se od tzv. privatizace změnilo, jak vypadá porovnání se světem? Podívejme se do tří míst jak může vypadat telefonování - subjektivními pohledy, mj. také očištěnými od obhajování „objektivních potíží“.

Ottawa, Kanada, 94. VM:

právě jsem se přestěhoval a zjistil, že v novém bytě není telefon. Domáci mne nasměruje do blízkého nákupního střediska, kde je i prodejní místo *Bell Canada*. Jsem mile a rychle přijat - řeknu přání a adresu, ukáží studentskou průkazku a bankokartu, mladík za pulítkem během pár sekund zjistí, že číslo na mou domácí platí a do našeho domu telefon zaveden je, do mého bytu ale skutečně ne.

Ceny? Měsíční paušál okolo 9 kanadských dolarů (CS), v té ceně jsou místní hovory zdarma, jak je v Severní Americe zvykem, zavedení přípojky v domě, kde již telefon je, asi CS50. Nové telefony od CS9, můj vyhlédnutý s displejem, asi 10 paměti, zvoněním i blikáním (v noci oceníte) za necelých CS50. Lze je ale také jen pronajmout, ten „můj“ za něco pod CS3 měsíčně. K dispozici bylo asi 20 druhů telefonů, každý nejméně ve 3 baravných provedeních. Jakožto od studenta ode mne chtěli adresu rodičů a sdělení, z čeho financuji studium. Podotýkám, že to vše jen ústně. O pas a podobné papíry neměli žádný zájem a kde bydlím, to si ověřil instalací telefonu, ne?

Telefon jsem si odnesl pod paží, linku jsem měl slíbenou do 5 pracovních dnů, k vyzkoušení jsem dostal na měsíc zdarma dvě doplňkové služby - vybral jsem si CallerID, která při zvonění zobrazuje číslo volajícího a vzdálený záznamník (technicky jsou to počítače u *Bell Canada*) velmi pohodlný na obsluhu - přes tónovou volbu a PIN, přístupný i z jiných telefonů. Navíc je volajícím k dispozici i když je linka obsazená, čili místo obsazovacího tónu dostane záznamník.

Na druhý den se vracím z univerzity a domáci, že už mám telefon zapojený! Za dva dny došel dopis od *Bell Canada*, že instalace byla jednoduchá, žádné probourávání zdí atd., tak to udělali ihned a účtují si jen CS30. Volání do CZ mne stálo u *Bell Canada* asi CS1,6 v denních a 1,3 v nočních hodinách. Přál bych vám ale zažít uvolnění trhu s dálkovými hovory - během několika dnů se objevily firmy nabízející telefonování do CZ pod CS1, čemuž se musel částečně přizpůsobit i *Bell Canada*. Jednání s pracovníky *Bellu* vždy pohodové a vždy vedoucí k vyřešení problému k mé spokojenosti!

Cambridge, Anglie, 1996/97. VM:

pronajal jsem byt a je potřeba vyřídit přehlášení telefonu. Mimo *British Telecom (BT)* můžete používat služby některé z konkurenčních firem, které jsou v Cambridge minimálně 4.U BT se nás ujala sympatická slečna, zavolala někým telefonem, podala nám sluchátko a majitelka bytu i já nadiktovali své adresy atd. a bylo to. Žádné papíry, žádné poplatky za převod.

Platím měsíčně paušál asi 8 liber, cena místních hovorů mne vzhledem ke své výši nezajímá (např. o víkendu je to 1 pence za minutu), hlavně utrácím za volání do CZ. To mne stojí 46 penic v pracovní dny, 39 v noci a 36 o víkendech. Už je ale

v Anglii dostupná spousta služeb na levné mezinárodní telefony (využitím US satelitů), tak teď volám do CZ za 30 peněz kdykoliv.

Jednou o víkend jsem volal na BT - mají program Friends & Family - na volání na 10 čísel (jen 1 do zahraničí a 1 na mobil) vám dají 10% slevu. Nahlásil jsem ty čísla a slečna pak říká: „jestli byste měl zájem, tak máme úplně novou službu - vzdálený záznamník . . .“. Zodpověděla moje všetečné otázky a nakonec řekla, že uchovává až 30 hovorů a stojí jen 1,66 libry měsíčně!! Pro fajnšmekry - není ovládnán tónovou volbou, ale hlasem!

A jinak? Stačí uvést, že téměř vše lze vyřídit systémem 24/7 (24 hodin denně 7 dnů v týdnu). Jedno sobotní ráno je telefon hluchý. Zašel jsem po obědě do budky, sdělil problém a prý abych volal za tři hodiny. Za tři hodiny vím, že test linky nezašel, pošlou technika na nějaký rozvod, ale pokud ani ten rozvod, tak prý až v pondělí. S tím jsem neměl žádný problém, navíc už večer telefon fungoval. Poznámka bokem - za nefungování linky, které nezpůsobíte vy ani živelná katastrofa, válka ap., vám BT zaplatí za každý den částku ve výši měsíčního poplatku za telefon, případně vzniklou škodu do výše 1000 liber.

Mám ovšem i nepříjemnou zkušenost - jednou se vracím domů a v rozvodu telefonu mám záhadnou krabičku. Na ústředí BT nic nevěděli, tak jsem podal předběžnou stížnost, krabičku jsem odpojil a vzal domů, že pak zjistím co a jak. Na druhý den jsem okolo zahlédl opraváře BT, tak jsem za ním zašel a jak ten byl rád, že má krabičku zpět.:-) Po týdnu mám hovor z BT, že se mi omlouvají, že opraváři to někde mají těžké atd. a jestli prý chci podat oficiální stížnost, že na to mám nárok. S BT jsem jinak velmi spokojen, tak jsem se této možnosti vzdal.

Třebíč, CZ, 1996/97. MS:

v polovině srpna jsem se přestěhoval do nového bytu. Vnitřní rozvody pro připojení telefonu byly připraveny, tak jsem utkal na SPT Telecom. Tam mě ujistili, že nemají přípojné místa pro naši ulici a někteří čekají na telefon již 3 roky. Naštěstí by prý koncem roku měla být instalována nová digitální ústředna. Ubezpečili mě, že potom je moje připojení otázkou několika málo minut. Ústřednu dostali v říjnu, těšili jsme se, že možná už zítra, nebo pozítří . . . snad? Když nám v zimě onemocnělo malé dítě, běžel jsem (snad naposled?) k jediné budce SPT na ulici s 10 paneláky (cca 3000 lidí), a nic . . . tak musím otravovat sousedy.

Po návratu z pohotovosti mě „dorazila“ reklama v TV, kde se SPT vytahuje, že během reklamy připojí dalšího účastníka. Druhý den jsem byl ještě dostatečně nabuzen a rozhořčeně jsem telefonoval na SPT. Sdělil jsem jim svoji hrubou nespokojenost s postupem připojování a překvapil jsem telefonistku znalostí utajované informace (na malém městě a utajit?) o digitální ústředně. Telefonistka chvíli něco mumlala a pak se vysvobodila tvrzením, že příkaz na moje připojení byl už vystaven, o čemž jsem vyslovil vážné pochybnosti.

Ještě týž den přišel jakýsi agent v kožené bundě a slíbil připojení. Na moje dotazy ohledně typu a barvy aparátu reagoval zarytým mlčením (asi ne). Druhý den skutečně nastoupili dva chlápci a připojili nás. Nedali nám žádnou smlouvu ani podmínky poskytování služeb, způsob účtování, atd., pouze jsme obdrželi jeden výstisk Zlatých stránek. Nevím, jakou kvalifikaci měli, ale zeď nám v bytě zprasilí (bez pardonu) kvalitně.

Telefon tedy lze získat do třetího roku, nebo do 24 hodin po naštvání! Připojení za 2100 Kč sice vyjde draž než v Kanadě, telefonování do zahraničí většinou až 2-3x více než opačným směrem, ale mám ho!!! S SPT TELECOM mám i lepší zku-

šenost: dávají v televizi pěkné reklamy a nedávno otevřeli krásně zrekonstruovanou budovu přímo v centru města.

Tento článek a článek „Banky okem štourala“ (04/97) jsou otištěny se souhlasem časopisu Connect.

Česká beseda z Rijeki opět v Bílovicích

V pátek 4. 7. tr. v odpoledních hodinách přijeli opět do naší obce naši přátelé z Rijeki - zúčastnit se Mladých hodů a zahrát divadlo. Kolektiv vedla opět paní Františka Husáková s panem Zdenkem Blahníkem. Přijela také paní Herta Tadičová, veselý pán Božo Selichar se svou sestrou Marií, manželé Havelkovi a další nám dobře známí. Přijel také poslanec Chorvatského parlamentu pan Stárek.

V sobotu 5. 7. dopoledne s nimi prošel některé části naší obce - ostrůvek, Palackého údolí, studánka Leoše Janáčka pan B. Nejezchleb, který je seznámil s historií Bílovic. Odpoledne se ve svých krojích chystali na slavnostní průvod, který měl skončit na upravené návsi, kde se pořádala hlavní zábava Mladých hodů. Pořadatelé hodů, členové místní organizace KDU-ČSL si dali záležet, aby vše bylo nachystáno a upraveno.

Bohužel, začaly po poledni deště, které trvaly po celou dobu pobytu našich přátel u nás. A tak průvod se nekonal, jen část krojovaných jela chorvatským autobusem zvat starostu obce a předsedu pořádající organizace. Hlavní zábava byla v Kulturním domě, kde také vystoupili členové České besedy z Rijeki. Hody pokračovaly i večer ve svižném rytmu a veselé zábavě. Kolem půlnoci však již musel pan Arnošt Huňar, Štefan Spišák a Petr Pikart odejít ze sálu a uzavřít silnici do Adamova, neboť silnici již v některých místech zalila Svitava.

V neděli po poledni Česká beseda odjela do Hostěradic u Znojma, kde žije část české menšiny z Chorvatska a kde hráli tamějším hostitelům své divadlo.

V pondělí dopoledne se s panem B. Nejezchlebem podívali na Špilberk, Zelný trh a další památná místa v Brně. Odpoledne zavítali do Klubu důchodců, kde je uvítala paní Boženka Hudecová se svými kolegyněmi. Večer jsme mohli shlédnout divadelní vystoupení Obrázení Kuby Makočuby. Po té vystoupil kolektiv mladých pod vedením ing. Víta Kratiny ml. se Sněhurkou a sedm upasníků. Poté jsme společně poseděli a zazpívali lidové a populární písničky, které nám všem hrál pan Antonín Klučka.

V úterý zavítali naši přátelé do zámku Rájec nad Svitavou, v Rudce navštívili jeskyni s vytesanými postavami, v Olešnici si prohlédli ruční výrobu modrotisku v rodině Danzigerů, kde se tato speciální výroba dědí z otce na syna již 400 let. V Kunštátě si prohlédli keramiku a využili času pro nákup dárků. Večer jsme se sešli v jídelně Základní školy na závěrečném posezení, které bylo však již poznamenáno povodní, neboť Svitava již byla až u školy a na dvoře hasiči připravovali písek do pytlů, kterými pak zabraňovali vodě, aby vtékala na okresní silnici.

Ve středu 9. 7. odjížděli z Bílovic, které prožívaly napjatou atmosféru, neboť voda již zatopila všechny sklepy a mnohé byty poblíž řeky.

Členové České besedy odjeli do Rýnova u Českých Budějovic, kde se zdrželi ještě další dva dny, taktéž zde předvedli divadelní představení a podívali se do Českého Krumlova a na zámek Hluboká.

V tentýž den, kdy opouštěli Bílovice uskutečnilo se v Senátu setkání poslance Chorvatského parlamentu pana Stárka s předsedou Výboru pro české menšiny v za-

hraničí panem dr. Špačkem a naším senátorem RNDr. Oldřichem Dočekalem, který toto pracovní setkání zajistil, neboť se také zúčastnil Mladých hodů a zde byl ve věci menšiny Čechů v Chorvatsku osloven panem Stárkem.

Při rozloučení všichni byli rádi, že opět uviděli známá místa v naší obci a známé tváře. Nečekali to, že zde bude tolik pršet, vždyť bylo léto a tolik se těšili na slavnostní krojovaný průvod. Vzkazují poděkování všem, kteří se o ně starali a až bude jisté, že u nás nebude sněžit - jako loni, a pršet - jako letos - tak rádi přijedou na ty hody znovu.

Vilém Kleveta

STOLEČENSKÁ KRONIKA

Za rok 1996 se v naší obci narodilo 15 dětí – 11 chlapců – 4 děvčata

Ke konci roku 1996 a v první polovině tohoto roku vítáme mezi námi tyto děti:

4. prosince 1996	Šeráková Helena, Husova ulice 45
13. prosince	Kříž Vlastimil, Teperova ulice 638
29. prosince	Hrňa Jan, Obřanská 637
17. března 1997	Přeták Dominik, Mladova 479
18. března	Kalod Martin, Havlíčkova 550
20. března	Koudelka Martin, Kratinova 340
16. dubna	Procházka Jakub, S. K. Neumana 621
18. dubna	Pauříková Denisa, Poděbradova 64

Všem těmto dětem přejeme hodně zdraví, životních úspěchů a jejich rodičům mnoho radosti a spokojenosti ze svých dětí.

V první polovině tohoto roku 1997 oslavili narozeniny a svá životní jubilea tyto naši spoluobčané:

96 let

19. dubna paní Pospíšilová Anastázie, Obřanská ulice

94 let

9. února paní Šterbáčková Štěpánka, Kollárova ulice
17. dubna pan Procházka František, Dobrovského návrší

91 let

7. ledna pan Felix Karel, Husova ulice
13. dubna paní Uhrová Julie, Husova ulice
27. řevna paní Rybářová Štěpánka, Tyršova ulice

89 let

28. ledna paní Krautmanová Marie, Dobrovského návrší
21. ledna pan Opletal Josef, Havlíčkova ulice
1. března paní Svobodová Božena, Husova ulice

88 let

24. ledna paní Špatná Marie, Husova ulice
9. února paní Holá Lina, Hradisko
16. března pan Schütz Miloš, Kozlíkova ulice

28. března
22. dubna
4. května

paní Vašíčková Anděla, Husova ulice
paní Grycová Aloisie, Husova ulice
Olejníčková Vlasta, Husova ulice

87 let

22. ledna
8. května
24. května

pan Stejskal Štěpán, Hradisko
pan Lustig Bedřich, Havlíčkova ulice
pan Škárka František, Komenského ulice

86 let

29. ledna
25. dubna
7. června

paní Nováková Marie, Svatopluka Čecha
paní Felixová Milada, Husova ulice
paní Lustigová Božena, Havlíčkova ulice

85 let

24. ledna
12. února
17. března
22. června

paní Wawraczová Alžběta, Polanka
pan Kučera Ludvík, Havlíčkova ulice
paní Šenková Marie, Dobrovského návrší
pan Peňáz Vladislav, Teperova ulice

84 let

7. února
8. února
5. března
12. dubna
21. dubna
27. června

paní Dítětová Jarmila, Dobrovského návrší
pan Matějčka Ludvík, Havlíčkova ulice
pan Ševčík Ladislav, Komenského ulice
pan Morávek František, Kratinova ulice
paní Rothová Žofie, Husova ulice
paní Sedlecká Pavla, Svatopluka Čecha

83 let

25. ledna
27. ledna
14. března

paní Krejčí Libuše, Komenského ulice
pan Němec Karel, Havlíčkova ulice
pan Trmka Josef, Tyršova ulice

82 let

4. ledna
20. ledna
21. ledna
13. dubna
29. dubna

paní Křižanová Zdenka, Komenského ulice
pan Krist Miroslav, Fügnerovo nábřeží
paní Kratinová Anežka, Hradisko
pan Dohnal František, Hradisko
paní Jančová Marie, Žižkova ulice

81 let

2. února
1. března
27. dubna

paní Štastná Milada, Tyršova ulice
paní Matějčková Růžena, Havlíčkova ulice
paní Trávníčková Milada, Polanka

80 let

25. března
4. května

paní Loulová Marie, Jiráskova ulice
paní Tomášová Stanislava, Husova ulice